

ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ В РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ЯКОСТІ КОСМЕТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ.

Лебединець В.О., Казакова І.С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

quality@nuph.edu.ua

Вступ. Косметична галузь України є однією із конкурентоспроможних напрямків розвитку народного господарства і на протязі останніх років демонструє позитивну динаміку фінансової діяльності – понад 60% промислових підприємств, що виробляють парфумерно-косметичну продукцію, отримали у 2017р. прибуток, фінансовий результат господарської діяльності вітчизняних виробників у 2017р. найвищий за 7 років і склав 1090,7 млн. грн. При цьому рівень впровадження міжнародних нормативних документів у діяльність косметичної галузі України, що є запорукою її успішного просування на внутрішньому та зовнішньому ринках світу, залишається невивиправдано низьким.

Метою дослідження є вивчення стану впровадження міжнародних стандартів у діяльність підприємств косметичної галузі та надання рекомендацій щодо їх застосування для належної регламентації якості вітчизняної продукції.

Основний матеріал дослідження. Було вивчено міжнародний досвід стандартизації продукції парфумерно-косметичної промисловості та проаналізовано стан технічного регулювання даної категорії товарів на ринку України. Актуальні питання технічного регулювання, які декларує Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (ЄС) передбачають технічне співробітництво між Україною та ЄС шляхом гармонізації технічних регламентів, стандартів та процедур оцінки відповідності, а також укладення угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (*Agreement on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Goods* (АСАА). АСАА передбачає гармонізацію технічних регламентів, стандартів і процедур оцінки відповідності країн-учасниць до законодавства ЄС в певних сферах з подальшим взаємним визнанням сертифікатів і результатів випробувань. Також однією із основних умов є обов'язковість відповідності українського законодавства у сфері технічного регулювання базовим міжнародним законодавчим актам. На виконання вимог Угоди прийнято Закон України «Про технічні регламенти та оцінки відповідності» від 15 січня 2015 р. № 124-VIII, яким, зокрема, декларується обов'язковість здійснення оцінювання відповідності. Для потенційно небезпечних товарів, наприклад, обладнання, що працює під тиском, або медичного обладнання, контроль залишається і вдосконалюється. Але для більшості продукції, також і косметичної галузі, функція оцінки відповідності покладена на самого виробника та є добровільною. При цьому значною мірою

підвищується рівень відповідальності виробника за якість, безпеку та ефективність продукції на споживчому ринку держави.

Наразі Угода АСАА містить перелік із 27 галузей народного господарства, які потребують першочергової гармонізації вітчизняного законодавства з європейським. За вимогами Угоди, Україна зобов'язана гармонізувати технічні регламенти, що відповідатимуть вимогам ЄС. Україною вже прийнято 24 технічних регламенти, серед яких «Технічний регламент щодо медичних виробів». При цьому проблему регламентації косметичної продукції досі не вирішено - проект Технічного регламенту на косметичну продукцію, гармонізований із нормами Регламенту ЄС №1223/2009, на даний час не затверджено.

Також суттєвою проблемою, яка стримує удосконалення технічного регулювання вітчизняної косметичної галузі та гальмує просування вітчизняної продукції на світових ринках збуту, є питання активізації впровадження систем управління якістю (СУЯ) на всіх етапах життєдіяльності даної категорії товарів. Проведене на вітчизняних підприємствах соціологічне опитування співробітників як керівного, так і технічного складу, довело, що наразі існує ціла низка питань, невирішеність яких призводить до зволікання із застосуванням вимог СУЯ, зокрема у діяльність підприємств із виробництва лікарських косметичних засобів. Серед основних проблемних питань – необізнаність керівництва з вимогами нової версії міжнародного стандарту ISO 9001 : 2015 «Системи менеджменту якості. Вимоги» (ДСТУ ISO 9001 : 2015), відсутність методологічних підходів до його впровадження, враховуючи специфіку галузевого виробництва, недостатня вмотивованість персоналу тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз законодавчої бази щодо технічного регулювання косметичної продукції, а також рівня її відповідності вимогам міжнародних стандартів ISO 9001 : 2015 довів певні недоліки розвитку вітчизняної індустрії у цих напрямках діяльності. Сучасні тенденції вітчизняної косметичної промисловості дозволяють сподіватися, що за умови міжнародної інтеграції українського законодавства та створення відповідної інфраструктури якості, технічне регулювання буде поширене на такі сфери діяльності, як виробництво косметичної продукції. Послідовне застосування принципів стандарту ISO 9001 : 2015 «Системи менеджменту якості. Вимоги» (ДСТУ ISO 9001 : 2015) у господарську діяльність підприємств з виробництва лікарської косметичної продукції сприятиме підвищенню конкурентоспроможності та розширенню експортної спроможності вітчизняної продукції, зокрема, косметичної індустрії.